

РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 378.1+ 37.03.42

Світлана Авхутська

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-5134-5621

Володимир Турков

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-2974-5730
DOI 10.24139/2312-5993/2020.08/058-069

ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ

У статті окреслено окремі аспекти формування медіакомпетентності майбутніх учителів історії у процесі навчання історичних та методичних дисциплін. Виокремлено вміння та навички, які характеризують медіакомпетентного вчителя історії. Обґрунтовано освітній потенціал історії для розвитку медіаграмотності учнів. Окреслено дидактичні можливості медіазасобів для підвищення ефективності шкільної історичної освіти. Визначено завдання, напрями, умови та методи формування медіакомпетентності у студентів-істориків. Запропоновано приклади практичних вправ з інтеграції медіаосвіти в навчально-виховний процес, які застосовувалися під час проведення занять зі студентами в межах курсу «Історія рідного краю (на прикладі історії Сумщини)».

Ключові слова: медіаосвіта, підготовка майбутніх учителів історії, медіакомпетентність, медіаграмотність, концепція впровадження медіаосвіти, медіатекст, меседж, медіаконтент, медіаресурси.

Постановка проблеми. Обумовлені нещодавно затвердженням Кабінетом міністрів України Державним стандартом базової середньої освіти (2020) нові реалії освітнього середовища актуалізують проблему оновлення системи підготовки вчительських кадрів за спеціальністю «Середня освіта (Історія)» в контексті сучасних освітніх парадигм, чинників професійного становлення, готовності до реалізації Концепції «Нова українська школа» в 5-9 класах.

У Концепції «Нова українська школа», Законі «Про освіту» однією з ключових компетентностей сучасного школяра є інформаційно-цифрова, що передбачає володіння новими технологіями пошуку й обробки інформації, здатності критичного ставлення до розповсюджуваних по

каналах засобів масової інформації повідомлень, уміння захищатися від негативних впливів. Для реалізації поставлених завдань ефективними будуть факультативи, курси за вибором, але часу на них у шкільних освітніх програмах відводиться мало. Тому саме вчителі-предметники мають докласти зусиль і організувати свою роботу таким чином, щоб навчити школярів критично сприймати продукти медіапростору.

Водночас розроблення стандартів медіаінформаційної грамотності педагогів, уведення медіакомпетентності у професійні стандарти підготовки вчителів, психологів, спеціалістів із соціальної роботи та інших спеціальностей, відповідне врахування вимог медіаінформаційної грамотності в освітніх програмах фахової підготовки є пріоритетними напрямками розвитку медіаосвіти в Україні.

Аналіз актуальних досліджень. Із метою визначення необхідності формування медіакомпетентності в майбутніх учителів доцільним є аналіз компетентнісного підходу до професійної освіти (Н. Бібік, О. Пометун, І. Тараненко, О. Овчарук, С. Архипова, І. Зязюн, А. Хуторський та ін.). Проблемі професійної компетентності педагога присвячено наукові праці І. Єрмакова, І. Зязюна, Н. Кузьміної, М. Лук'янової, А. Маркової, Л. Мітіної, Н. Мойсеюк, О. Овчарука, І. Родигіної, В. Сластьоніна, О. Семеног та ін. Проблеми професійної підготовки майбутніх учителів історії розробляли А. Булда, К. Баханов, Т. Ладиченко, С. Нікітчина, Т. Скрябіна, Л. Рябовол, І. Коляда та ін.

Для розв'язання поставленої проблеми значний інтерес становлять праці зарубіжних та вітчизняних науковців, у яких розглядається теорія і практика медіаосвіти (С. Шейбе, Ф. Рогоу, Г. Маклюен, С. Туоминен, С. Котилайнен, О. Федоров, В. Іванов, О. Волошенюк, Л. Кульчинська, Г. Онкович, Л. Найдьонова, М. Коропатник, О. Мокрогуз та ін.). Найбільший інтерес становлять праці, присвячені використанню медіазасобів та інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення історії й суспільних дисциплін (О. Мокрогуз, О. Волошенюк, К. Баханов, Т. Бакка, Т. Мелещенко, Р. Євтушенко, О. Бурім, Д. Десятов, О. Подобєд та ін.).

Наразі сьогодні прослідковується тенденція переважання кількості практичних розробок із методики шкільної медіаосвіти над медіаосвітою у вишах. Дослідниками визначено специфіку формування медіаграмотності в майбутніх соціальних педагогів (М. Матвійчук), підготовки майбутніх учителів іноземної мови (С. Іць) та вчителів української мови та літератури (М. Ячменик) до використання засобів

медіаосвіти в професійній діяльності. Але поряд із тим існує потреба в аналізі проблеми підготовки майбутніх учителів історії до впровадження методів і прийомів медіаосвіти на уроках історії.

Мета статті полягає у визначенні та обґрунтуванні концептуальних засад та методики формування в майбутніх учителів історії медіакомпетентності як необхідної складової професійної компетентності.

Методи дослідження. Для розв'язання мети було використано теоретичні та емпіричні методи. До теоретичних відносимо системно-структурний аналіз, порівняння різних поглядів на досліджувану проблему, узагальнення педагогічного досвіду. До емпіричних – педагогічне спостереження, самоспостереження, анкетування, бесіди, тестування.

Виклад основного матеріалу. Розвиток медіаосвіти в Україні обумовлений необхідністю протистояння зовнішній інформаційній агресії, а також широким розповсюдженням засобів медіа, які відкрили громадянам доступ і можливість обміну колосальними обсягами інформації. В оновленій Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (2016 р.) медіакомпетентність особистості розглядається як рівень її медіакультури, що забезпечує розуміння особистістю соціокультурного, економічного та політичного контексту функціонування медіа, засвідчує її здатність бути носієм і передавачем медіакультурних смаків і стандартів, ефективно взаємодіяти з медіапростором, створювати нові елементи медіакультури сучасного суспільства, реалізувати активну громадянську позицію.

Спрямована на формування медіакультури учня діяльність педагога починається з формування його власної медіакомпетентності, як такого уміння, що потрібно сучасному вчителю для того, що досягти таких результатів із дітьми. Медіаосвіченість педагогів Н. В. Змановська трактує «як сукупність систематизованих медіазнань, умінь, ціннісного ставлення до медіаосвіти в цілому, а також визначає рівень майстерності з реалізації медіаосвіти в педагогічному процесі» (Змановська, 2004).

Сучасний учитель історії сьогодні повинен мати не тільки уявлення про медіаосвітній напрям у педагогіці, а й володіти вміннями використовувати дидактичні та виховні можливості медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія).

Медіакомпетентність майбутнього вчителя історії передбачає:

- усвідомлення важливості формування в учнів медіаосвітніх компетентностей, необхідних для життя в сучасному інформаційному суспільстві;
- потреба у формуванні власної медіакомпетентності;
- поінформованість про концепції медіаосвіти, її завдання, принципи, напрями, форми та основні етапи впровадження в Україні, термінологію, особливості розвитку медіаосвіти в різних країнах;
- обізнаність про освітній потенціал історії та суспільних дисциплін для розвитку медіаграмотності учнів, і, навпаки, розуміння дидактичних можливостей медіазасобів для підвищення ефективності шкільної історичної освіти;
- наявність розвинених умінь і навичок пошуку, систематизації, перевірки та демонстрації інформації відповідно до поставлених завдань;
- володіння сформованою системою цінностей, що дозволить ефективно орієнтуватися в медіапросторі: сприймати, аналізувати, критично оцінювати та створювати медіатексти;
- володіння інформаційно-комунікаційними та медіаосвітніми технологіями, знання особливостей їх застосування в навчально-виховному процесі з метою стимулювання школярів набувати знання, вміння та навички;
- готовність використовувати різноманітні медіазасоби в майбутній професійній діяльності: технічні, програмні, мережеві (презентації, соціальні мережі, блоги, Інтернет-сайти, платформи для дистанційного навчання, YouTube, форуми, відеолекторії, вебінари, онлайн-конференції, он-лайн курси); аудіовізуальні (теле-, радіопередачі, документальні та художні фільми, новинні сюжети, репортажі), візуальні (тексти, фото, плакати, карикатури, листівки, піктограми, буклети, постери, символи, меми та інші візуальні ряди).

Особлива роль історії в сучасному суспільстві полягає в тому, що в процесі її вивчення відбувається формування основ світогляду особистості. Історія перестає бути наукою минулого та трансформується в науку досвіду і прогнозування. Серед основних напрямів подальшого розвитку історичного компонента базової освіти стає медіакомпетентність. На заняттях з історії та суспільних дисциплін у медіакомпетентного педагога з'являється можливість наблизити

освітній процес до реального життя в умовах інформаційного суспільства та медійних маніпуляцій. Наприклад, працюючи як із новинною інформацією, так і з прикладами історичних фейків, учитель формує адекватне сприйняття учнями дійсності, навчаючи їх ідентифікувати різноманітні інструменти маніпуляцій (зокрема, псевдоекспертів, клікбейт-заголовків, маніпулятивних фото, відео, текстів, статистики тощо).

І, навпаки, формування історичного мислення не буде здійснюватися повноцінно за браком різноманітних джерел. Для засвоєння історичних знань вже не достатньо підручника (посібника) з одним лише теоретичним текстом, без ілюстрацій і без додаткових медіатекстів різних форм і жанрів (Мокрогуз, 2016, с. 174).

Інтегруючи медіаосвіту в навчально-виховний процес, учитель історії працює з медіатекстами. За А. Федоровим, під медіатекстом розуміємо інформацію в будь-якій формі, яка розміщена в засобах масової інформації і медіа (ЗМІ як канали швидкої передачі інформації можна вважати частиною медіа) (Федоров, 2010, с. 27). З розширенням ролі соціальних мереж кожна людина може стати автором медіатекстів і наповнювати ними медіапростір. Більшість дослідників користується спрощеною класифікацією медіатекстів, поділяючи їх на візуальні, аудіовізуальні й аудіо візуальні. У процесі роботи вчитель історії має змогу розвивати в учнів здатність критично «читати» медіатексти, розуміти їхній соціокультурний, економічний та політичний контекст, а також уміння аналізувати, оцінювати й передавати повідомлення (меседж) у різних формах, приймаючи зважені рішення. Дані вміння передбачено й навчальною програмою з історії для учнів 5-9 класів і учнів старших класів, зокрема вміння «використовувати цифрові технології для пошуку потрібної історичної та соціальної інформації, її нагромадження, перевірки і впорядкування; створювати вербальні та візуальні (графіки, діаграми, фільми) тексти, мультимедійні презентації й поширювати їх; виявляти маніпуляції інформацією соціального та історичного змісту під час аналізу повідомлень електронних медіа; виявляти джерела і авторів інформації, робити коректні посилання».

Формування медіакомпетентності майбутніх учителів історії в умовах вищої школи розглядається авторами як спеціально організований процес, завданнями якого є підготовка студентів до професійної діяльності в умовах перенасиченого інформацією суспільства, підвищення якості, доступності й ефективності історичної

освіти засобами ІКТ та медіа. Основними напрямками реалізації завдань визначаємо впровадження навичок критичного сприйняття інформації в робочі навчальні програми для підготовки вчителів історії, використання медіазасобів під час викладання історичних та методичних дисциплін, розробка та впровадження спецкурсу з формування медіаграмотності для студентів-істориків.

Ефективність процесу формування медіакомпетентності майбутніх учителів історії потребує дотримання необхідних умов:

- наявності матеріально-технічного й науково-методичного забезпечення;
- розробки викладачами модернізованих навчальних програм (спецкурсу, дисципліни за вибором, навчального модулю), що містять елементи медіаосвіти;
- достатнього й високого рівнів володіння викладачами медіаосвітніми технологіями;
- системності та доцільності застосування засобів медіаосвіти в навчальній та позанавчальній діяльності студентів;
- моніторингу та самоаналізу досягнень і прогалин в освітній діяльності;
- забезпечення доступу всіх викладачів та студентів структурного підрозділу до розроблених навчально-методичних матеріалів із упровадження медіаосвіти через онлайн-платформу для вільного використання на заняттях та під час проходження студентами виробничих практик.

Перевантаження академічних навчальних планів дисциплінами не завжди одразу дозволяє запровадити необхідний спецкурс, тому оволодіти базовими навичками медіаосвіти як студентам, так і викладачам дозволить проходження безкоштовних онлайн-курсів із отриманням сертифікатів. Наприклад, українська освітня платформа edEra пропонує наступні онлайн-курси: «курс з медіаграмотності для учнів та вчителів Very Verrified», «новинна грамотність», «критичне мислення для освітян», «інтерактивне навчання», «дистанційне навчання» та ін. Така домашня освіта буде актуальною і в умовах вимушеного дистанційного навчання, так і в межах вивчення студентами окремих блоків навчальних дисциплін «Теорія та методика навчання історії», «Шкільний курс історії України та методика його навчання», «Шкільний курс всесвітньої історії та методика його навчання».

Хоча проблема інтеграції медіаосвіти в шкільні предмети розглядається ще з 2010 р., коли була прийнята Концепція впровадження, практичних порад для шкільних учителів історії існує небагато, натомість щодо порад викладачам, то вони майже відсутні в науково-педагогічній літературі. Практичною допомогою в цьому напрямі став освітній проект IREX «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів за підтримки Посольства США та Посольства Великої Британії в Україні, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси. У межах проекту в 2019 р. по 2020 р. було надано освітянам методичну підтримку щодо модернізації навчальних програм і модулів підготовки майбутніх педагогів у вигляді тренінгів, майстер-класів, воркшопів, дискусійних майданчиків (зокрема з академічної доброчесності), присвячених інтеграції медіаграмотності в навчальний процес ЗВО. За методологією авторів проекту, інтеграція медіаосвіти в навчальні програми закладів вищої освіти полягає в тому, щоб знаходити якомога більше точок дотику навчальної інформації та інформаційних потоків, із якими щодня стикається студент поза межами закладу освіти.

Під час вивчення студентами спеціальності «Середня освіта (Історія)» оновленої в межах вищезгаданого проекту навчальної дисципліни «Історія рідного краю (на прикладі історії Сумщини)» було застосовано такі групи методів: словесні (лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія); наочні (ілюстрація і демонстрація медіатекстів); практичні (виконання різного роду завдань та вправ практичного характеру на матеріалі медіа). Також ураховувалися методи, що класифікуються за рівнем пізнавальної діяльності студентів: репродуктивні (розробка й застосування викладачем різних вправ і завдань на матеріалі медіа для того, щоб студенти оволоділи прийомами їх вирішення), проблемні (проблемний аналіз певних ситуацій або медіатексту з метою розвитку критичного мислення); частково-пошукові або евристичні, дослідницькі (організація пошуково-творчої діяльності та створення власних медіапродуктів).

Надалі пропонуємо опис практичних вправ із інтеграції медіаосвіти в навчально-виховний процес, які використовувалися під час проведення занять зі студентами-істориками в межах навчальної дисципліни «Історія рідного краю (на прикладі історії Сумщини)».

Окремою групою медіатекстів є друковані – це книги, газети та журнали, тобто нанесені методом друку на папір та розмножені твори з

текстами, графікою та фотографіями. Серед прийомів роботи з медіатекстами зі старих газет, які пропонуються студентам для опрацювання, – це «створення образу ворога на кшталт газет», «аналіз контенту газети/журналу», «газета як засіб пропаганди в період будь-якого конфлікту» тощо. Історію Сумщини останньої чверті XX – на початку XXI ст. можна вивчати з місцевих видань більш сучасного періоду. Метою роботи з медіатекстами газет як різновидом історичних джерел є формування у студентів уміння інтерпретувати зміст джерела, визначати його надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел. Використання друкованих медіатекстів місцевої преси розширює методологію вивчення історії рідного краю, оскільки місцеві видання віддзеркалюють специфіку ставлення регіону до тієї чи іншої події в країні, дозволяють з'ясувати, як трактувались історичні події на місцевому рівні в порівнянні із загальноукраїнським контекстом.

З огляду на зростаючу роль екранних засобів масової комунікації, перш за все телебачення і кінематографа, у формуванні історичних уявлень як одного зі способів осягнення часу в його історичній реалізації, навчання елементам аналізу аудіовізуальних медіатекстів є особливо важливим для студентів-істориків. Звернення до українських кінотекстів дозволить популяризувати кінематографічну грамотність та через призму мистецьких творів подискутувати про конфліктні ситуації і складні соціальні процеси в Україні. Це й перегляд історичного кіно вихідного дня з подальшим обговоренням на занятті або в межах студентського кіноклубу за визначеною схемою аналізу; перегляд телепередач за жанром документального розслідування історичних прикладів пропаганди (наприклад «Теорія змови») їх із подальшим обговоренням; перегляд документальної відеопродукції з історії рідного краю (зокрема, «Черняхівська культура в с. Сад на теренах Сумщини», «Виникнення та розвиток Слобідської України» та ін.).

Як доводить досвід, серед студентської аудиторії особливо популярністю користуються вправи з візуальними медіа текстами, наприклад, підібрати/проаналізувати зображення (карикатури, меми, плакати, фото) до певної теми та описати його за схемою (схеми аналізу даних медіатекстів подано в посібнику «Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін» / за ред. В. Іванова, О. Волошенюк, О. Мокрогуза). У процесі використання даної групи медіазасобів персоналії, події, процеси

набувають зримих обрисів, що дозволяє створити візуальний образ минулого як необхідної умови для розвитку історичної емпатії.

Сьогодні важко переоцінити вплив соціальних мереж на повсякденне життя студентів, цей медіаресурс нині став одним із найважливіших засобів розвитку, виховання й соціалізації особистості. Наведемо кілька прикладів його використання: студенти отримують завдання створити замітку на власній сторінці в соцмережі, присвячену річниці історичної події/персонажу, найкращу замітку буде виставлено на офіційному сайті підрозділу університету; викладач організовує флешмоб у соціальній мережі за хештегом #Сумщинаісторична, завданням студентів є підготувати власне фото або відеоролик на фоні найстаріших пам'яток історії та культури Сумщини, залучившись до флешмобу.

З метою дослідження та популяризації культурного та історичного минулого рідного краю студенти-історики можуть створювати різноманітні медіапродукти, наприклад, підготувати фото/відеорепортаж, присвячений одному з музеїв Сумського регіону; здійснити підбірку сайтів віртуальних екскурсій і турів, зокрема, під назвою «Глухівщина туристична» або створити власний рекламний туристичний буклет; підготувати відеопрезентацію, присвячену маловідомим або дискусійним сюжетам із регіональної історії, написати історичну статтю до вікіпедії тощо.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, якісне оновлення системи професійної підготовки майбутніх учителів історії та суспільних дисциплін передбачає пошук оптимальної відповідності між сформованими традиціями в вітчизняній вищій школі та нововведеннями. Незважаючи на той факт, що медіаресурси сьогодні мають потужний вплив на формування інтересів та вподобань своїх споживачів, використання дидактичних та виховних можливостей сучасних медіа не набуло пріоритетного значення в навчально-виховному процесі закладів вищої освіти. Аналіз підсумкових документів багатьох міжнародних форумів, де обговорювалися проблеми медіаосвіти, засвідчує, що медіапроцес у світі зорієнтований на громадянську відповідальність, гуманізм і демократію, отже, медіакомпетентність має допомогти вчителю історії формувати як загальнолюдські цінності, так і цінності патріотичного спрямування.

Особливостями підготовки майбутніх педагогів до впровадження медіаосвітніх технологій є їх обізнаність у сфері медіаосвіти, уміння ефективно шукати та використовувати в навчанні існуючі та власні

медіаресурси, розвиток критичного мислення та творчого потенціалу, володіння онлайн-інструментами, готовність учитися протягом життя тощо.

Подальші дослідження будуть спрямовані на діагностику сформованості медіакомпетентності майбутніх учителів історії.

ЛІТЕРАТУРА

- Змановская, Н. В. (2004). *Формирование медиа-коммуникативной образованности будущих учителей* (автореф. канд. ... пед. наук: 13.00.08). Красноярск. (Zmanovskaia, N. V. (2004). *Formation of media-communicative education of future teachers*). Krasnoyarsk).
- Іванов, В., Волошенюк, О., Мокрогуз, О. (Ред.) (2016). *Медіаграмотність на уроках суспільних дисциплін: Посібник для вчителя*. Київ: Центр вільної преси (Ivanov, V., Volosheniuk, O., Mokrohuz, O. (Eds.) (2016). *Media Literacy in Social Studies Lessons: A Teacher's Guide*. Kyiv: Free Press Center).
- Концепція впровадження медіа-освіти в Україні (*The concept of introducing media education in Ukraine*). Retrieved from: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosviti-v-ukraini-nova-redaktsiya/>
- Концепція «Нова українська школа» (*The concept of the «New Ukrainian School»*). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Мокрогуз, О. (2016). Використання газет на уроках історії у старших класах (методологічний аспект). *Збірник статей Четвертої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи»*, (сс. 173-196) (Mokrohuz, O. (2016). Use of newspapers at history lessons in senior classes (methodological aspect). *Proceedings of the Fourth International Scientific and Methodological Conference "The Practical Media Literacy: international experience and Ukrainian perspectives"*, (pp. 173-196).
- Федоров, А. В. (2010). *Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности*. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та (Fedorov, A. V. (2010). *Media Education Dictionary: Media Education, Media Literacy, Media Studies, Media Competence*. Taganrog: Taganrog State Pedagogical Institute).

РЕЗЮМЕ

Авхутская Светлана, Турков Владимир. Формирование медиакомпетентности у будущих учителей истории.

В статье обозначены отдельные аспекты формирования медиакомпетентности будущих учителей истории в процессе обучения исторических и методических дисциплин. Определены умения и навыки, которые характеризуют медиакомпетентного учителя истории. Обоснован образовательный потенциал истории для развития медиаграмотности учащихся. Выявлены дидактические возможности медиасредств для повышения

эффективности школьного исторического образования. Определены задачи, пути реализации, условия и методы формирования медиакомпетентности у будущих учителей истории. Предложены практические упражнения по интеграции медиаобразования в учебно-воспитательный процесс, применявшихся при проведении занятий со студентами в рамках учебной дисциплины «История родного края (на примере истории Сумщины)».

Ключевые слова: *медиаобразование, подготовка будущих учителей истории, медиакомпетентность, медиаграмотность, концепция внедрения медиаобразования, медиатекст, месседж, медиаконтент, медиаресурсы.*

SUMMARY

Avkhutska Svitlana, Turkov Volodymyr. Formation of media competence in future history teachers.

The article outlines some aspects of media competence formation in future history teachers in the process of teaching historical and methodological disciplines. Theoretical and empirical methods were used to achieve the goal of the study.

The educational potential of history for the development of students' media literacy is substantiated. The didactic possibilities of media for increasing the efficiency of school historical education are outlined.

The abilities and skills that characterize a media-competent history teacher are highlighted: awareness of the importance of forming in students the media educational competences necessary for life in the modern information society; availability of skills and abilities to search, systematize, check and demonstrate information in accordance with the tasks; possession of the formed system of values, which will allow to orient effectively in the media space: to perceive, analyze, critically evaluate, and create media texts; possession of information and communication and media educational technologies; willingness to use media in future professional activities.

Formation of media competence in future history teachers in higher education institutions is seen as a specially organized process, the tasks of which are to prepare students for professional activities in an information-saturated society, improve the quality, accessibility and effectiveness of historical education through ICT and media. The main directions of the tasks are introduction of skills of critical perception of information in working curricula for training history teachers, the use of media in teaching historical and methodological disciplines, development and implementation of a special course on media literacy for students majoring in history.

Examples of practical exercises on the integration of media education into the educational process, which were used during classes with students within the course "History of the native land (on the example of the history of Sumy region)" are offered.

It is proved that training of highly qualified media-competent teachers is one of the most important tasks of updating the national higher education taking into account European standards.

Further research will be aimed at diagnosing the formation of media competence in future history teachers.

Key words: media education, training of future history teachers, media competence, media literacy, concept of media education implementation, media text, message, media content, media resources.

UDC 81'25-057.875

Oksana Babiuk

Viacheslav Chornovil Halytskyi College

ORCID ID 0000-0003-4088-9935

DOI 10.24139/2312-5993/2020.08/069-081

TRANSLATOR'S PROFESSIONAL COMPETENCE: A MODEL AND ITS IMPLEMENTATION IN UNIVERSITY TRAINING

The article identifies the structure of translator's professional competence, grounds its model and suggests the ways of its implementation. The following sub-competences necessary to be acquired by future translators have been identified and analyzed with the aim of providing best training: linguistic competence, intercultural competence, subject (thematic) competence, instrumental competence, psychophysiological competence, interpersonal competence, strategic competence, self-reflection competence. The role of the subject (thematic) competence for specialized translation is analyzed. The ways of the translator's professional competence model implementation are highlighted.

Key words: translator's competence, model, linguistic competence, intercultural competence, subject (thematic) competence, instrumental competence, psychophysiological competence, interpersonal competence, strategic competence, self-reflection competence.

Introduction. Nowadays there is an increased need for professional translation, which is the response to the modern globalized world. Since ancient times translation has been an important part of communication between people of different nationalities, linguo-cultural communities.

In almost all the approaches to language teaching, translation is seen as a process of negotiation to fit the needs of comprehensibility, acceptability, and tolerance (Kramsch, 2020, p. 30). Thus, in the grammar-translation approach was used to practice in the field of linguistic equivalence, expand the knowledge of the two systems. The communicative approach implies the idea of negotiating meaning between partners. The intercultural approach focuses on the equivalence in two cultures, understanding and a willingness to accept different values (Kramsch, 2020, p. 30).